

Leeswijzer

A. Statuten Probus Nederland

Inleiding

De titel van ons eerste advies was "Het vertrouwen terug". Die titel heeft voortdurend als leidraad doorgeklonken in onze verdere besprekingen voor het uitbrengen van ons tweede advies met betrekking tot concrete wijziging van Statuten en Huishoudelijk Reglement.

Daarom hebben wij er ook naar gestreefd om:

1. een Probusclub-vriendelijke benadering te kiezen;
2. waar dat binnen een stichting redelijkerwijs mogelijk is een zekere democratisering van de werkwijze voor te stellen;
3. een heldere en transparante omschrijving te maken waarin alle betrokkenen zich kunnen herkennen.

Onze redenering bij het formuleren van regels/afspraken in Statuten of Huishoudelijk Reglement voor het bevorderen van de identiteit is, dat Probus bestaat uit redelijke mensen, die bewust hebben gekozen voor het oprichten van een club die als doelstelling draagt het bevorderen van vriendschap en saamhorigheid. Binnen een organisatie als Probus Nederland dient de regelgeving daarom naar onze mening tot het uiterste minimum te worden beperkt.

Dit gezegd hebbende vindt de commissie het echter ook onontkoombaar om de Statuten zo te wijzigen dat verantwoordelijkheden, taken en bevoegdheden van (het bestuur van) Probus Nederland in relatie tot de lokale clubs duidelijk worden, zodat we over en weer weten wat het speelveld is, inclusief de daarbij passende spelregels en werkafspraken.

Datzelfde geldt voor een op te stellen Huishoudelijk Reglement dat uitvoering geeft aan de verhelderde doelstellingen van Probus Nederland, inclusief het tot nu toe bestaande Protocol Nieuwe Clubs. Wij zijn van mening dat met de nu voorgestelde wijzigingen Probus Nederland de komende jaren het juiste instrumentarium in handen heeft om zijn taken en bevoegdheden uit te oefenen op een manier waar de clubs mee zullen kunnen leven.

Wij stellen voor het Huishoudelijk Reglement vast te stellen voor een periode die eindigt op 1-1-2020, zoals in de inleiding van het reglement is verwoord en gemotiveerd. De komende jaren zijn wat onze commissie betreft bedoeld om te zien of de nu geformuleerde spelregels voldoen.

Deze leeswijzer is bedoeld om duidelijk te maken op grond van welke redenering wij als commissie hebben gemeend de te wijzigen artikelen vorm te moeten geven.

We doen dat hieronder aan de hand van de concrete wijzigingsvoorstellen.

Min of meer artikelsgewijze toelichting concept-statutenwijziging.

1. **Ad Inleidende bepaling.** Wij zijn van mening dat het verstandig is in de Statuten meer aandacht te geven aan de Landelijke Bijeenkomst. Vandaar dat we in de "Inleidende bepaling" direct al verwijzen naar artikel 10 waarin die aandacht vorm krijgt.
2. **Ad artikel 2, lid 1.** Het centrale punt van ons voorstel tot Statutenwijziging krijgt zijn beslag in artikel 2. In het eerste lid menen wij in korte bewoordingen de hoofddoelstellingen van Probus Nederland te hebben vastgelegd, nl de identiteit van de Probusclubs te helpen bevorderen en te fungeren als service instituut. De door ons voorgestelde democratisering wordt hier direct en bewust al in dit eerste lid van artikel 2 geïntroduceerd door als onderdeel van de doelstelling "nauw overleg" tussen Probus Nederland en de clubs vast te leggen. Dit duidt op teamwerk in plaats van op eenrichtingverkeer.
3. Sommige clubs (b)lijken moeite te hebben met het idee dat een deel van de naam van de stichting zou vervallen, te weten het deel "Informatiecentrum". Wij vinden dat de rol als

Informatiecentrum eerder een “middel” dan een “doel” is van het werk van Probus Nederland. Vandaar dat we die functie van informatie verstrekken onderdeel willen maken van de rol van Probus Nederland als “service-instituut” van en voor de clubs. Ons leek het verstandig die rol te zien als een (mede) doelstelling van Probus Nederland.

4. **Ad artikel 2, lid 2.** In lid 2 van artikel 2 hebben wij allereerst niet alleen de Landelijke Bijeenkomst naar voren gebracht als overlegpartner met het bestuur van Probus Nederland, maar ook de noodzaak het Huishoudelijk Reglement als verdere concrete uitwerking van de Statuten vast te leggen. Het voordeel van een Huishoudelijk Reglement is dat het in goed overleg tussen Probus Nederland en de clubs (Landelijke Bijeenkomst) eenvoudig kan worden gewijzigd wanneer daar behoefte aan mocht bestaan. Statuten wijzigen kost (fors) geld vanwege de noodzakelijke gang naar de notaris. Wat over de praktische werkwijze en de communicatie moet worden afgesproken hoort volgens ons dus thuis in het Huishoudelijk Reglement.
5. **Ad artikel 2, lid 3.** Ons leek het ook nuttig in artikel 2, lid 3 van de Statuten vast te leggen dat het gezamenlijk bevorderen van de identiteit van Probus in Nederland in ieder geval in dat Huishoudelijk Reglement moet worden uitgewerkt.
6. **Ad artikel 4, lid 1 en 4.** In de bestuursnotitie van 19 december 2014 wordt het begrip “onderhoudsbeurt” genoemd in relatie tot deze tussentijdse statutenwijziging. In dat verband hebben wij, door zeer gewaardeerde inbreng van de commissieleden die tevens lid zijn van het bestuur van Probus Nederland, gemeend in artikel 4 lid 1 een bescheiden uitbreiding van het bestuur te moeten voorstellen. Dit kan niet worden losgezien van een in de toekomst wellicht hogere werkdruk van het bestuur als gevolg van de aangescherpte rol rond het bevorderen van de identiteit van Probus.
7. **Ad artikel 5, lid 1 en 6.** Wij stellen voor de bestuursbevoegdheid, **ex. Artikel 8 (nieuwe tekst)** van Probus Nederland toe te spitsen op de bevoegdheid tot het toekennen van een Certificaat van Erkenning. De huidige leden 1 en 3 hebben wij ondergebracht in artikel 5, **Taken bestuur** als lid 1 en lid 6. Wij vinden dat dat daar beter op zijn plaats is. Lid 2 van het oude artikel 8 stellen wij voor te laten vervallen omdat deze bevoegdheid volgens ons op geen enkele manier past bij een stichting als de onze. Verder zijn in de leden 2 en 3 van artikel 5 enkele cosmetische aanpassingen aangebracht.
8. **Ad artikel 8.** Aanvankelijk hebben wij een ogenblik overwogen in artikel 8 ook de bevoegdheid op te nemen om het Certificaat van Erkenning weer in te trekken, wanneer een club onverhoopt zou hebben opgehouden te functioneren zoals in de standaarddoelstelling van Probus is opgenomen. Wij vonden dit bij nader inzien **in deze fase van ons bestaan als Probus** niet verstandig, maar ook niet nodig. Juist vanwege de geest van ons eerste advies waarin we alles op alles willen zetten om door argumentatie en goede communicatie het uittreden van een club of het intrekken van het Certificaat te voorkomen. Voor ons ging er van zo’n lid op dit moment iets te veel dreiging uit naar de clubs. (Overigens zal de jurist in ons altijd in het achterhoofd kunnen houden dat als zich die ongewenste situatie zou voordoen, het bestuur, zij het wat geforceerd, altijd zijn toevlucht zou kunnen nemen tot artikel 15 van deze Statuten dat voorziet in een ultieme vluchtweg). Het oude lid 2 van artikel 8 adviseren wij geheel te schrappen op basis van de daarbij in de tekst tussentijds gegeven argumentatie.
9. **Ad artikel 10.** Dan een centraal element van de statutenwijziging: de Landelijke Bijeenkomst, in artikel 10. Vanwege het duidelijke verschil tussen een stichting en een vereniging is in dit artikel redelijk ‘low profile’ getracht de Landelijke Bijeenkomst toch een zinvolle rol in het bestaan van de stichting toe te kennen. Met de woorden “draagvlak zoeken” in lid 2 bedoelen wij het volgende. In de ledenvergadering van een vereniging zou normaliter gestemd worden bij enkelvoudige of versterkte meerderheid. Wij pleiten er niet voor dat **er via een stemming** in de Landelijke Bijeenkomst formele besluiten worden genomen. Dat zou de bevoegdheid van het bestuur van de stichting ondermijnen en wordt door ons – principiëler – in strijd geacht met de geest van de manier waarop we Probus nu juist willen

‘neerzetten’. Wij gaan er van uit dat Probus in de toekomst zo zal functioneren dat een voorstel van Probus Nederland dat ter discussie wordt gesteld in de Landelijke Bijeenkomst en dat een aanzienlijke weerstand oproept, niet wordt uitgevoerd. Met “aanzienlijke weerstand” bedoelen wij niet alleen een formele meerderheid van de aanwezigen in de vergadering, maar ook een substantiële minderheid. Deze werkwijze geeft volgens ons duidelijk aan dat Probus Nederland een instituut van alle clubs is en dat geen koers kan worden gevaren zonder voldoende draagvlak bij de clubs. Het voorgaande neemt niet weg dat het bestuur van Probus Nederland bij zo’n gelegenheid desgewenst uiteraard (informeel) bij handopsteken zal willen en kunnen peilen of er (voldoende) draagvlak is voor een voorstel.

10. **Ad artikel 10, lid 3.** Bij een verdere democratisering van de stichting past o.i. echter wel de mogelijkheid dat clubs een onderwerp voor behandeling tijdens de Landelijke Bijeenkomst kunnen voordragen. Wij achten het juist dit statutair te verankeren. We hebben dat gedaan in lid 3 van artikel 10. Om querulantie van individuele clubs te voorkomen, lijkt het ons verstandig en praktisch zo’n voorstel te laten steunen door bijv. 5 andere clubs.
11. **Ad artikel 11.** In artikel 11, lid 4 stellen wij voor bestaan, taak en rol van een kascontrolecommissie toe te voegen.
12. **Ad artikel 12.** In lid 3 wordt voorgesteld de wijziging van het Huishoudelijk Reglement te toetsen aan de mening van de Probusclubs en niet de Landelijke Bijeenkomst. De reden daarvan is dat het anders onder omstandigheden bijna twee jaar zou kunnen duren alvorens de Landelijke Bijeenkomst over zo’n voorgenomen besluit kan worden gehoord.
13. **Algemeen.** Bij belangrijke gebeurtenissen, zoals wijziging van Statuten of het ontbinden daarvan, dient naar onze mening de Landelijke Bijeenkomst te worden gehoord. Het begrip “gehoord” betekent in politiek-juridisch jargon dat het bestuur van Probus Nederland de formele bevoegdheid houdt hierover te beslissen, maar zijn besluit pas neemt NADAT de gevoelens van de Landelijke Bijeenkomst zijn gepeild. Ook bij die gelegenheid is er dus geen sprake van stemrecht.

B. Huishoudelijk Reglement Probus Nederland

Het gezamenlijk bevorderen van de identiteit van Probusclubs

1. In het licht van ons eerste advies aan het bestuur van Probus Nederland stellen wij voor dit huishoudelijk reglement vast te stellen voor een periode die eindigt op 1 januari 2020. Dit is bedoeld om, zoals wij eerder suggereerden, ervaring op te doen met een helder reglement dat de geest ademt van overleg en goede samenwerking tussen Probus Nederland en de Probusclubs. In 2019 zou dan een evaluatie kunnen plaatsvinden om vast te stellen of er reden is het huishoudelijk reglement aan te passen, dan wel ongewijzigd voor onbepaalde tijd te verlengen. Daarna is wijziging elk jaar mogelijk met inachtneming van wat daarover in de Statuten is bepaald.
2. Er bestaat in Probus Nederland een Protocol Nieuwe Clubs. Wij spreken in artikel 12 van de Statuten van een Huishoudelijk Reglement Probus Nederland. Daarin komt naast het genoemde Protocol ook de procedure voor het bevorderen van de identiteit van Probus in Nederland, zoals bedoeld in artikel 2, lid 3 aan de orde.
3. Wij stellen voor om het oude begrip “toetsen van clubs m.b.t. de identiteit” en andere vergelijkbare begrippen te vervangen door het in onze ogen meer neutrale begrip “evaluatie”. Dit begrip lijkt ons meer te passen in een goede sfeer van samenwerking tussen Probus Nederland en de lokale Probusclubs zoals die ons allen voor ogen staat.

4. In hoofdstuk A van het concept-huishoudelijk reglement wordt in 9 punten neergelegd hoe wij denken dat de werkwijze voor de komende tijd zou kunnen zijn. Kort samengevat komt ons voorstel op het volgende neer
- De enquête is het primaire instrument om Probus Nederland in staat te stellen de identiteit van de clubs te evalueren.
 - De enquête wordt elke twee jaar gehouden en Probus Nederland spant zich tot het uiterste in de gevraagde gegevens ook daadwerkelijk binnen te krijgen.
 - Voor zover dat niet lukt en voor zover clubs volgens Probus Nederland een gedrag of werkwijze vertonen die in strijd lijkt met de statutaire standaarddoelstelling zal uitsluitend via goede communicatie en overleg worden getracht e.e.a. tot tevredenheid van betrokkenen te herstellen. Dit is in de punten 1 t/m 6 vastgelegd.
 - Wij zouden ons kunnen voorstellen dat arbitrage een uitweg uit een impasse zou bieden als Probus Nederland en een club op geen enkele manier tot elkaar lijken te kunnen of willen komen. Dit staat in de punten 7 en 8.
 - In punt 9 leggen wij de uiterste consequentie vast van een definitief vastgelopen procedure over het functioneren van een club: advies aan de club om de eer aan zichzelf te houden. We hebben in onze aanbiedingsbrief bij dit advies onder woorden gebracht welke verdere opties het bestuur zou kunnen hebben.

Oprichting nieuwe Probusclubs

- In het Huishoudelijk Reglement hebben wij het bestaande “Protocol nieuwe clubs” in feite ongewijzigd overgenomen, zij het dat er enig redactioneel werk is gedaan om voor zover nodig de duidelijkheid te verbeteren.
- Wellicht ten overvloede hebben we onder punt 11, sub 1 duidelijk willen vastleggen dat de oprichtingseisen de voor de clubs leidende uitgangspunten voor de toekomst zijn. Daar kan het bestuur clubs dan ook aan houden.

Zoetermeer, 13 april 2015